

Dosarul nr. 2ra-1369/22
(2-19094592-01-2ra-26092022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Brăgaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malfi, V. Cotorobai, O. Cojocar)

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul recurentului
Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mircea Caraman
împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” cu privire la anularea
ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale și repararea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respinsă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Întreprinderea
Municipală „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi și a fost menținută hotărârea
din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 26 aprilie 2019, Mircea Caraman a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Î.M. „Regia Transport Electric” cu privire la anularea ordinului de
sanționare disciplinară nr. 48-pr din 04 februarie 2019, anularea ordinului de
concediere nr.17-p din 04 februarie 2019, restabilirea în funcție, încasarea salariului
și indemnizațiilor stabilite pentru toată perioada absenței forțate de la lucru, repararea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, rezultând din ordinul nr. 48-pr
din 04 februarie 2019 emis de Î.M. ”Regia Transport Electric” i-a fost aplicată
sanțiunea disciplinară prin desfacerea contractului individual de muncă și
concedierea acestuia, din funcția de inginer-șef ARM, în temeiul prevederilor art. 86
alin. (1), lit. p) Codul muncii și art. 211¹ lit. f) Codul muncii.

A menționat reclamantul că, motiv a servit constatarea încălcărilor pct. 6
capitolul II din Instrucțiunea de serviciu a inginerului-șef ARM, pct. 3.2 lit. a) și g)
din Regulamentul intern al RTE; pct. 2.2 din Regulamentul ARM și neasigurarea
respectării normelor de securitate în muncă la producere pentru care era responsabil
în baza ordinului nr. 24-pr din 11 ianuarie 2018, încălcarea art.10 alin. (4) lit. a) și b)
din Legea securității în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008.

A mai indicat reclamantul că, în ordin s-a făcut referire la situația din 08

decembrie 2018, cînd a avut loc un accident de muncă, manifestat prin căderea de la înălțime a angajatului-lăcătuș din cadrul Atelierelor de Reparație Mecanică, Constantin Mașcauțan, care împreună cu electronistul Lisa Marin, aflându-se pe acoperișul troleibuzului numărul de uzină 204, model ACSM-321 efectuau lucrări de montare a arcurilor de la bara de troleu, a pierdut echilibrul și a căzut în gol, cu internarea în Spitalul de Medicină Urgentă, iar la data de 11 decembrie 2018 a decedat.

A comunicat reclamantul că, la 08 decembrie 2018, prin ordinul RTE nr. 224-pr a fost creată comisia pentru cercetarea accidentului. Din rezultatul examinării comisiei s-a constatat că angajatul Constantin Mașcauțan, a fost instruit în domeniul securității și sănătății în muncă la data de 12 noiembrie 2018 de către maestrul ARM, Iurie Tălămbuță, ca instruire primară la angajare, fapt confirmat prin semnătura în registrul corespunzător. Ulterior, la data de 05 decembrie 2018, a fost atestat în domeniul executării lucrărilor în instalațiile electrice pentru categoria a II-a securității energetice, fapt confirmat prin semnătura aplicată în registrul și eliberarea bonului de autorizare.

A indicat reclamantul că, Mircea Caraman nu a organizat procesul de evaluare a riscurilor profesionale în secția de asamblare a troleibuzelor, prin ce a încălcat pct. 6 din Instrucțiunea de serviciu a inginerului-șef ARM, ce atrage încălcarea art.10 alin. (4) lit. a) și b) din Legea securității în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, concomitent, se face referire la procesul-verbal al comisiei de cercetare a accidentului de muncă din 12 decembrie 2008, cu anexarea notelor explicative.

Reclamantul a făcut referire la ordinul nr. 24-pr din 11 ianuarie 2018, regulamentul ARM, Instrucțiunea de serviciu al inginerului-șef ARM, dosarul de cercetare a accidentului de muncă mortal, întocmit de către Inspectoratul de Stat al Muncii la data de 25 ianuarie 2019, cu nr. 22 și la procesul-verbal nr. ISM-2019-PVA-110.

A mai relatat reclamantul că, urmare a aplicării sancțiunii disciplinare, conform ordinului nr.17-p din 04 februarie 2019 s-a dispus concedierea sa din funcția de inginer-șef ARM, începînd cu data de 04 februarie 2019, pe semnele art. 86 alin. (1) lit. p) și art. 211¹ lit. f) Codul muncii.

De asemenea, a specificat reclamantul că, lucrările de asamblare a troleibuzelor se efectuau în Atelierul Mecanic de Reparații a RTE, care de fapt are altă destinație, la indicația și cu acordul tacit al conducerii Î.M. "Regia Transport Electric", învinuire ce nu poate fi pusă pe seama angajaților.

A mai indicat reclamantul că, Atelierul de Reparație Mecanică constituie o subdiviziune funcțională a Î.M. "Regia Transport Electric", fiind subordonată Directorului tehnic al unității, fiind efectuată inspecția de către directorul tehnic al Î.M. "Regia Transport Electric", Gheorghe Zadeseneț, cât și specialistul principal SSM - Vera Plămădeală al Î.M. "Regia Transport Electric", fiind lipsă careva încălcări ale Legii securității, nefiind înregistrate careva obiecții la modul de organizare a activității muncii și altor compartimente.

A relatat reclamantul că, potrivit ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019, s-a luat act de ordinul nr. 225-pr din 12 decembrie 2018 cu privire la sancționarea lui Iurie Tălămbuță, angajat în calitate de maestru secție caroserie nu a sectorului asamblare, Vera Plămădeală, angajată în calitate de specialist principal SSM,

Gheorghe Zadeseneț, angajat în calitate de director tehnic, Victor Lifciu angajat în calitate de șef AMR.

A atras atenția reclamantului la neclaritatea în necesitatea sancționării de către conducerea Î.M. "Regia Transport Electric" în exclusivitate doar a inginerului-șef Mircea Caraman conform art. 86 alin.(1) lit. p) și art. 211¹ lit. f) Codul muncii.

De asemenea a mai indicat reclamantul că, potrivit procesului-verbal al ședinței comitetului sindical RTE nr. 31 (a) din 11 ianuarie 2019 s-a examinat demersul administrației RTE cu privire la darea acordului la concedierea din funcție a inginerului-șef ARM, Mircea Caraman, potrivit art. 86 alin. (1) lit. p) Codul muncii.

La fel, potrivit procesului-verbal nominalizat, pe parcursul a ultimii doi ani în sectorul dat au decedat doi angajați din cauza nerespectării cerințelor SSM, unde este responsabil Mircea Caraman care se face vinovat în privința neorganizării lucrului ce ține de respectarea măsurilor de protecție în SSM și prevenirea accidentelor de muncă, cu sfârșit letal.

A menționat reclamantul că, potrivit demersului adresat Comitetului Sindical drept motiv de concediere a lui Mircea Caraman s-a indicat faptul decesului unui alt angajat, Victor Beregoi, care a avut loc la data de 28 octombrie 2016 pe teritoriul ARM.

A mai indicat reclamantul că, comitetul sindical la ședința din 11 ianuarie 2019 nu a examinat problema de a da acordul la concedierea lui Mircea Caraman, așa cum este stipulat în ordinul nr. 48-pr din 04 februarie 2019.

În aceste circumstanțe reclamantul a comunicat că, la emiterea ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2018, administrația nu a obținut acordul Comitetului sindical de desfacere a contractului individual de muncă, în temeiul art. 86 alin. (1), lit. p) Codul muncii, eliberarea acordului concedierii și art. 211¹ lit. f) Codul muncii.

A susținut reclamantul că, angajatorul nu a indicat în ordinul său numărul contractului individual de muncă, și nici ordinul numirii în funcție, din care se concediază, totodată, directorul general a permis angajaților Î.M. "Regia Transport Electric" de a asambla troleibuze în incinta Atelierului Mecanic de Reparație, deoarece secția de asamblare a troleibuzelor în cadrul atelierului Mecanic de Reparație există doar formal, pe hârtie.

Subsecvent, a solicitat reclamantul anularea ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, de desfacere a contractului individual de muncă prin concediere; anularea ordinului nr.17-p din 04 februarie 2019, inclusiv concedierea din funcția de inginer-șef ARM, cu restabilirea în funcția deținută, repararea prejudiciului material cauzat în suma salariilor și indemnizațiilor stabilite pentru perioada absenței forțate de la muncă din ziua concedierii - până la data emiterii hotărârii, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată, sub formă de asistență juridică în sumă de 2000 lei.

Prin hotărârea din 03 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea.

S-a anulat ordinul nr. 48-pr din 04 februarie 2019 potrivit căruia a fost desfăcut contractul individual de muncă prin concediere lui Mircea Caraman din 04 februarie 2019 emis de către Directorul general al Î.M. "Regia Transport Electric" – Dorin Ciornîi.

S-a anulat ordinul nr.17-pr din 04 februarie 2019 potrivit căruia a fost concediat

Mircea Caraman, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. p) și art. 211 lit. f) din Codul muncii, emis de către Directorul general al Î.M. "Regia Transport Electric" – Dorin Ciornîi.

S-a restabilit Mircea Caraman în funcția de inginer-șef ARM al Î.M. "Regia Transport Electric".

S-a încasat din contul Î.M. "Regia Transport Electric" în beneficiul lui Mircea Caraman salariul pentru absența forțată de la muncă în perioada de la 04 februarie 2019 pînă la 02 iunie 2021 reieșind din salariul mediu pentru o lună, în mărime de 12 333 lei și 27 de bani, cu reținerea impozitelor și contribuțiilor sociale obligatorii de stat cît și efectuarea recalculeșilor potrivit legislației în vigoare la momentul executării hotărârii judecătorești.

S-a încasat din contul Î.M. "Regia Transport Electric" în beneficiul lui Mircea Caraman a sumei în mărime de 15 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Hotărârea în partea restabilirii în funcție și încasarea unui salariu lunar în sumă de 12 333 lei și 27 de bani, se execută imediat.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 07 iunie 2021, Î.M. „Regia Transport Electric” a declarat apel împotriva hotărârii din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin opinia separată asupra deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă de judecătorul Curții de Apel Chișinău, Ala Malîi, s-a optat pentru soluția de admitere a apelului depus de Î.M. „Regia Transport Electric” împotriva hotărârii din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Mircea Caraman împotriva Î.M. „Regia Transport Electric” privind anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea plășilor salariale și repararea prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanșilor la proces.

Analizând argumentele invocate în cererea de apel, în raport cu probele anexate la dosar și prevederile legii, ce guvernează raportul litigios, instanța de apel a conchis că, cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

La caz, Colegiul a reiterat că, potrivit ordinului nr. 93-p din 10 noiembrie 2003, Mircea Caraman a fost angajat în funcția de lăcătuș-electric, cu încheierea contractului individual de muncă, cu exercitarea obligașilor de serviciu începând cu 11 noiembrie 2003, fiind întocmit inclusiv contractul individual de muncă nr.35 pe o durată nedeterminată cu Î.M. "Regia Transport Electric".

Potrivit ordinului nr.126-p din 28 august 2006 și contractului individual de

muncă, fiind angajat din 28 august 2006 în funcția de lăcătuș-electrician la repararea utilajului electric, sectorul nr.105, iar potrivit ordinului nr. 58-p din 06 iunie 2008, Mircea Caraman a fost transferat în funcția de revizor al securității circulației.

Prin ordinul nr.131-p din 05 decembrie 2014, reclamantul a fost transferat din funcția de revizor al securității circulației SE, în funcția de inginer-șef ARM la 08 decembrie 2014.

Prin ordinul nr. 24 din 11 ianuarie 2018, Î.M. ”Regia Transport Electric” a dispus numirea persoanelor responsabile pentru organizarea și asigurarea condițiilor de muncă, pentru asigurarea respectării normelor în domeniul securității și sănătății în muncă, fiind inclus și Mircea Caraman, inginer-șef, AMR.

Prin procesul-verbal nr. ISM-2019-PVA-110 privind cercetarea accidentului de muncă mortal ce enunță că la data de 08 decembrie 2018, în incinta atelierului de reparație mecanică a Î.M. ”Regia Transport Electric”, se desfășurau lucrări de asamblare a troleibuzului nr. 204, iar în jurul orei 09:10, în timpul efectuării lucrărilor pe acoperișul unității de transport se afla Constantin Mașcauțan, care a căzut la podea.

Constantin Mașcauțan a fost transportat la I.M.S.P. „Institutul de Medicină Urgentă” și a decedat la 11 decembrie 2018.

Relațiile de muncă între angajatul Constantin Mașcauțan și Î.M. „Regia Transport Electric” au demarat prin semnarea contractului individual de muncă nr. 66 din 12 noiembrie 2018, cu angajarea în funcție de lăcătuș electrician, categoria a V-a, fiind supus controlului medical nr. 314 din 08 noiembrie 2018 și stabilită concluzia medicală ”apt pentru muncă”.

Potrivit datelor tehnice, locul producerii accidentului este amplasat în atelierul de asamblare a troleibuzelor parte a atelierului reparații mecanice, înălțimea unității de transport este de 2,75 metri, părțile laterale de la locul unde a căzut Constantin Mașcauțan erau instalate două dispozitive destinate pentru urcarea și executarea lucrărilor la înălțime, care totodată serveau ca măsuri de protecție și prevenire a căderii.

Conform pct. 8 al procesului-verbal nr. ISM-2019-PVA-110 sunt enunțate persoanele ce au încălcat prevederile în domeniu SSM - Constantin Mașcauțan, care la 08 decembrie 2018 se afla pe acoperișul troleibuzului nr. 204, în timpul efectuării lucrărilor încredințate, nu a utilizat centura de siguranță; Inginerul-șef, Mircea Caraman - care nu a asigurat organizarea respectării RTS, PM, prin neorganizarea procesului de evaluare a riscurilor profesionale în secția de asamblare a troleibuzelor, astfel nu a stabilit măsurile de protecție și prevenire la executarea lucrărilor la înălțime pe acoperișul troleibuzului; șeful ARM, Victor Lifciu care nu a dirijat activitatea administrativă-tehnică, în vederea efectuării inofensive a lucrărilor de asamblare a troleibuzelor, nu a coordonat activitatea inginerului-șef, Mircea Caraman și Iurie Tălămbuță în calitate de maestru al secției care nu a controlat utilizarea de către Constantin Mașcauțan, a echipamentului individual de protecție în timpul executării lucrărilor pe acoperișul troleibuzului la data de 08 decembrie 2018.

Conform ordinului nr. 224-pr din 08 decembrie 2018, s-a instituit Comisia pentru cercetarea accidentului de muncă.

La 10 decembrie 2018, reclamantul Mircea Caraman a oferit explicații în scris pe marginea accidentului.

Conform procesului-verbal din 12 decembrie 2018 cu privire la efectuarea

anchetei de serviciu pe cauza producerii accidentului de muncă soldat cu deces, comisia pentru cercetare a accidentului de muncă, a propus spre sancționare: - șeful ARM, Victor Lifciu - pentru neasigurarea respectării normelor în domeniul securității munci potrivit ordinului nr. 24- pr din 11 ianuarie 2018, fiind admisă încălcarea și a pct. 4.2 din Instrucțiunea funcțională a șefului ARM, pct. 2.2 din Regulamentul ARM; - pentru controlul insuficient asupra activității angajaților din subordine; Iurii Tălămbuță, propus spre sancționare pentru neglijarea respectării de către muncitorii din subordinea nemijlocită a normelor securității în muncă, încălcând pct. 4.4, pct. 4.6 din Instrucțiunea de serviciu a maistrului ARM, totodată fiind responsabil pentru asigurarea respectării regulilor securității în muncă conform ordinului nr. 24-pr din 11 ianuarie 2018.

Pct. 3 al procesului-verbal nominalizat statuează că, sancțiunea cea mai dură a fost aplicată sub forma desfacerii contractului individual de muncă prin concediere lui Mircea Caraman din funcția de inginer-șef ARM în temeiul art. 86 alin. (1), lit. p) din Codul muncii și art. 211¹, lit. f) din Codul muncii, fiind constatată încălcarea pct. 6, cpt. II din Instrucțiunea de serviciu a inginerului-șef ARM, pct. 3.2 lit. a) și g) din Regulamentul intern al RTE; pct. 2.2 din Regulamentul ARM și neasigurarea respectării normelor de securitate în muncă la producere.

Potrivit demersului nr. 070/12/1 din 03 ianuarie 2019 (f.d. 50-51), administrația Î.M. "Regia Transport Electric" a solicitat acordul Comitetului Sindical pentru a desface contractul individual de muncă prin concedierea lui Mircea Caraman, inginer-șef ARM, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. p), art. 211¹, lit. f) din Codul muncii, pct. 6, cpt. II din Instrucțiunea de serviciu a inginerului-șef ARM, pct. 3.2. lit. a) și g) din Regulamentul Intern al RTE; pct. 22 din Regulamentul ARM.

Prin procesul-verbal al ședinței comitetului-sindical RTE din 11 ianuarie 2019, la ordinea de zi s-a pus spre examinare demersul administrației cu privire obținerea acordului la concedierea din funcție a inginerului șef ARM Mircea Caraman, unde 6 membri ai Comitetului Sindical au votat pentru concediere, iar doi s-au abținut.

Conform ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019 "cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare" emis de directorul general al Î.M."Regia Transport Electric" a fost luat act de ordinul nr. 225-pr din 12 decembrie 2018 cu privire la sancționarea disciplinară a lui Iurie Tălămbuță, Vera Plămădeală, Gheorghe Zadeseneț și Victor Lifciu.

În pct. 2 al ordinului, cu acordul Comitetului Sindical din 11 ianuarie 2019 și luând în considerație dosarul de cercetare a accidentului de muncă mortal al Inspectoratului de Stat al Muncii din 25 ianuarie 2019, certificatul medical consumat de pe data de 03 februarie 2019 inclusiv, a desfacut din data de 04 februarie 2019 contractul individual de muncă prin concedierea lui Mircea Caraman, inginer-șef ARM în temeiul art. 86 alin. (1) lit. p) din CM. S-a constatat încălcarea pct. 6, cpt. II din Instrucțiunea de serviciu a inginerului-șef ARM, pct. 3.2 lit. a) și g) din Regulamentul intern al RTC; pct. 2.2 din Regulamentul ARM și neasigurarea respectării normelor de securitate în muncă la producere, fiind responsabil în baza ordinului nr. 24-p din 11 ianuarie 2018, încălcarea art.10 alin. (4) lit. a) și b) din Legea securității și sănătății în muncă. Ordinul a fost adus la cunoștință lui Mircea Caraman care și-a exprimat dezacordul.

Conform pct. 6, capitolul II al Instrucțiunii de serviciu nr. 2 a inginerului-șef al

ARM, inginerul-șef este obligat să asigure organizarea respectării RTS, PM și sanitariei de producție.

Potrivit pct. 2.2. din Regulamentul Atelierului Mecanic de Reparație, inginerul-șef al ARM dirijează desfășurarea proceselor tehnologice de producere, asigură respectarea normelor protecției muncii, tehnicii securității muncii și securității antiincendiare.

Potrivit pct.4.1 al ordinului nr.17-p din 04 februarie 2019, a fost concediat Mircea Caraman, inginer-șef ARM din 04 februarie 2019, conform art. 86 alin. (1) lit. p) și art. 211¹ lit. f) din Codul muncii.

Totodată, la data de 08 decembrie 2018, ziua cînd a avut loc accidentul de muncă soldat cu decesul lui Constantin Mașcauțan, reclamantul Mircea Caraman - inginer-șef ARM nu se afla în incinta atelierului reparație mecanică a Î.M. ”Regia Transport Electric”, indicațiile acordate referitor la lucrările care urmează a fi executate de către Constantin Mașcauțan fiind date de Iurie Boico.

Conform ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019 ”cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”, Colegiul a constatat că în urma examinării cazului de către Comisia pentru cercetare a accidentului de muncă potrivit procesului-verbal din 12 decembrie 2018 cu privire la efectuarea anchetei de serviciu pentru cauza producerii accidentului de muncă, soldat cu deces, s-a propus spre sancționare Victor Lifciuc, șef ARM, Iurii Tălămbuță, maistrul ARM și Mircea Caraman, inginerul-șef ARM, fiindu-i propusă cea mai gravă sancțiune disciplinară și anume ”concedierea” în temeiul art. 86 alin. (1) lit. p) Codul muncii.

La 12 decembrie 2018 a fost emis Ordinul nr. 225-pr ”cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” potrivit căruia lui Victor Lifciuc, șef ARM, Iurii Tălămbuță, maistrul ARM și Verei Plămădeală, specialist principal SSM le-a fost aplicată sancțiunea disciplinară ”mustrare aspră”, lui Ghenadie Zadeseneț, director tehnic, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară ”mustrare”, iar lui Mircea Caraman care activa în calitate de inginer-șef ARM, i-a fost aplicată cea mai gravă sancțiune disciplinară prevăzută de art. 206 alin. (1) lit. d) Codul muncii, făcându-se referire la prevederile art.86 alin. (1) lit. p) și art. 211¹ lit. f) Codul muncii.

Fiind audiată, martorul Vera Plămădeală care activează în calitate de specialist principal SSM, a declarat că responsabil de tehnica securității muncii era Iurii Tălămbuță, iar Mircea Caraman avea obligația să verifice zilnic respectarea tehnicii securității muncii de către angajații secției ARM.

Conform art. 1 din Codul muncii, angajator este acea persoană juridică (unitate) sau persoană fizică care angajează salariați în bază de contract individual de muncă încheiat conform prevederilor prezentului cod, unitate este întreprinderea, instituția sau organizația cu statut de persoană juridică, indiferent de tipul de proprietate, de forma juridică de organizare și de subordonarea departamentală sau apartenența ramurală, iar salariat este acea persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă.

Conform art. 10 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, angajatorul are dreptul să încheie, să modifice, să suspende și să desfacă contractele individuale de muncă cu salariații în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de alte acte normative.

În corespundere cu prevederile art. 45 din Codul muncii, contractul individual

de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care, salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Conform art. 86 alin. (1) lit. p) Codul muncii, desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă.

Pentru aplicarea acestei dispoziții este necesar ca salariatul să săvârșească o abatere (încălcare) gravă, iar gravitatea abaterii este dată de consecințele ei asupra activității unității, pericolozitatea socială a faptei trebuind să fie apreciată în funcție de împrejurările concrete în care s-a săvârșit și de consecințele pe care le-a produs.

Conform art. 201 din Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Art. 202 din Codul muncii stabilește că, disciplina de muncă se asigură în unitate prin crearea de către angajator a condițiilor economice, sociale, juridice și organizatorice necesare prestării unei munci de înaltă productivitate, prin formarea unei atitudini conștiente față de muncă, prin aplicarea de stimulări și recompense pentru munca conștiincioasă, precum și de sancțiuni în caz de comitere a unor abateri disciplinare.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertismentul, b) mustrarea, c) mustrarea aspră, d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. g) -r).

Conform art.211¹ lit. f) Codul muncii reglementează că, se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă ale salariatului încălcarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, constatată, în formă scrisă, de conducătorul unității, de lucrătorul desemnat, de serviciul intern ori extern de protecție și prevenire sau de Inspectoratul de Stat al Muncii, dacă această încălcare a atras consecințe grave (accident de muncă, avarie) sau a creat un pericol real și iminent al survenirii unor asemenea consecințe.

Raportând circumstanțele de fapt constatate la prevederile legale incidente, Colegiul civil a atestat justetea constatărilor instanței de fond privind obligațiile lui Mircea Caraman, care au fost menționate în partea descriptivă a ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019 sunt generale și neexecutarea de către ultimul a acestor obligații nu a fost probată nici prin actele comisiei pentru cercetarea accidentului de muncă cât și din procesul-verbal nr. ISM-2019-PVA-110 privind cercetarea accidentului de muncă mortal nu rezultă vinovăția lui Mircea Caraman în producerea accidentului de muncă mortal din 08 decembrie 2018.

Reieșind din lipsa motivării suficiente a ordinului de sancționare emis în privința reclamantului ca rezultat al lipsei de reglementări precise din care să rezulte fără echivoc vinovăția lui Mircea Caraman în producerea accidentului de muncă

mortal din 08 decembrie 2018 în măsură să determine astfel incidența prevederilor art. 86 alin. (1), lit. p) și 211¹ lit. f) din Codul muncii, constatările textului ordinului emis în privința reclamantului nu oferă garanții de protecție împotriva arbitrariului.

Mai mult, Colegiul civil a conchis că, în speță se reliefează o abordare tendențioasă a angajatorului Î.M. "Regia Transport Electric" față de Mircea Caraman ținând cont de faptul că urmare a producerii accidentului de muncă din 08 decembrie 2018, soldat cu deces, au fost sancționați mai mulți salariați însă sancțiunile aplicate acestora nu au culminat cu concedierea.

Colegiul civil a constatat că, potrivit procesului-verbal nr. ISM-2019-PVA-110 întocmit de inspectorul muncii al Inspectoratului de Stat al Muncii s-a constatat, că la data de 08 decembrie 2018 a avut loc un accident de muncă cu implicarea lui Constantin Mașcauțan, unde se desfășurau lucrări de asamblare a troleibuzului nr. 204.

Subsecvent, inginerul-șef al ARM, Mircea Caraman a fost verificat de către directorul tehnic al Î.M."Regia Transport Electric" - Ghenadie Zadeseneț, cât și de către specialistul principal SSM - Vera Plămădeală a Î.M."Regia Transport Electric", care nu au depistat încălcări pe parcursul activității lui Mircea Caraman a Legii securității și sănătății în muncă.

Instanța de apel a mai constatat că pentru a fi aplicat temeiul de concediere stabilit la art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii este necesară culpa salariatului, însă, la caz, conținutul ordinului de concediere impus lui Mircea Caraman prezintă aserțiuni privind culpa salariatului fără a indica în mod elaborat, suficient de obiectiv, dar și proporțional în raport cu sancțiunile aplicate altor angajați.

Totodată, se atestă că culpa salariatului nu a putut fi demonstrată într-un proces contradictoriu, în mod clar, culpa salariatului pentru care a fost sancționat disciplinar cu aplicarea celei mai aspre sancțiuni: eliberarea din funcție, constatările stabilite în ordinul de eliberare nu pot fi apreciate ca temeinice, nefiind de manieră să excludă orice îndoială sau arbitrariul, iar, pe cale de consecință, instanța de apel a conchis asupra netemeinicieii ordinului de concediere, cu restabilirea în serviciu a lui Mircea Caraman.

Ținând cont de anularea ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019, instanța de apel a relevat că, ordinul nr.17-p din 04 februarie 2019 a fost întemeiat în baza ordinului nr. 48-p din 04 februarie 2019, fiind act subsecvent acestuia și urmează calea ordinului inițial.

Având în vedere că prima instanță a constatat că Mircea Caraman a fost concediat în mod ilegal, Î.M. „Regia Transport Electric” urmează a fi obligat să compenseze primului salariul pe care aceasta nu l-a primit, luând în calcul perioada absenței forțate de la muncă: 04 februarie 2019 - 02 iunie 2021, cu dispunerea încasării din contul Î.M. "Regia Transport Electric" în beneficiul lui Mircea Caraman, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în perioada: 04 februarie 2019 - până la 02 iunie 2021 reieșind din salariul mediu pentru o lună în mărime de 12 333 lei și 27 de bani, cu reținerea impozitelor și contribuțiilor sociale obligatorii de stat cât și efectuarea recalculărilor potrivit legislației în vigoare la momentul executării hotărârii judecătorești.

De asemenea, instanța de apel a constatat că este întemeiată în principiu și solicitarea reclamantului privind repararea prejudiciului moral, întrucât prin faptul

concedierii ilegale, acestuia i-a fost cauzat un asemenea prejudiciu ce constă în suferințele psihice (stare de neliniște, de incertitudine și de frustrare continuă) din motivul concedierii neîntemeiate și scăderii veniturilor lunare.

La stabilirea mărimii compensației pagubei morale, instanța de apel a conchis asupra temeiniciei concluziilor instanței de fond care, luând în considerare importanța vitală a drepturilor personale încălcate, întinderea în timp a încălcării a considerat că va aduce o satisfacție echitabilă reclamantului încasarea de la Î.M. ”Regia Transport Electric” a unei compensații pentru prejudiciul moral, în mărime de 15 000 lei în beneficiul lui Mircea Caraman.

Totodată, instanța de apel a invocat că nu neagă constatările privind vinovăția lui Mircea Caraman menționate în hotărârea din 25 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, însă la caz Î.M. ”Regia Transport Electric” a derogat de la obligativitatea determinării în partea descriptivă a ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019 în mod individual și particular, și nu general cum a fost admis odată cu emiterea ordinului nr. 48-pr din 04 februarie 2019. Subsecvent, neprezentând probe privind neexecutarea de către Mircea Caraman a obligațiilor care ar admite concluzionarea încălcării grave a obligațiilor de serviciu.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi și de a menține hotărârea din 03 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 22 august 2022, reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 03 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului depus, reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, a indicat că atât instanța de fond cât și instanța de apel la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 septembrie 2022 (f.d. 118, vol. III), instanța de recurs a comunicat intimaților recursul depus, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 10 octombrie 2022, reprezentantul intimatului Mircea Caraman, avocatul Vladimir Kovali a solicitat de a considera recursul declarat de reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 19 mai 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 22 august 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul poștei electronice, a copiei deciziei integrale participanților la proces la 11 iulie 2022, conform scrisorii de însoțire (f.d. 99, vol. III). Astfel, cererea de recurs declarată este depusă în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibilă cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Î.M. „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de reprezentantul recurentului Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, Dorin Ciornîi, împotriva deciziei din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat